

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl soudcem Mgr. Kamilem Tojnerem v právní věci

žalobce: JUDr. Z. K.,
bytem ,

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení,
Křížová 1292/25, Praha 5,

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 15. 6. 2018, č. j. X,

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se domáhá zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí žalované, kterým bylo změněno rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení č. j. X ze dne 12. 3. 2018 tak, že podle § 56 odst. 1 písm. b) ve spojení s § 29 odst. 1 písm. g) zákona č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění (dále jen „ZDP“), se od 10. 1. 2018 přiznává žalobci starobní důchod ve výši 26 662,-Kč měsíčně.

2. Žalobce uvádí, že napadeným rozhodnutím došlo k přiznání starobního důchodu ve výši 26 662,-Kč. Současně s tím došlo, nikoliv ve výrokové části, k zamítnutí námitek k přiznání starobního důchodu od 10. ledna 2018 ve výši 27 566,-Kč, tedy částkou o 904 Kč vyšší. Žalobce namítá nepřiměřenost aplikace § 13 odst. 2 ZDP, dle kterého lze hodnotit dobu studia po 18 roce věku pouze v rozsahu prvních šesti let tohoto studia. Když v roce 1968 nastupoval na gymnázium, byli prvním ročníkem čtyřleté docházky, a spolu s nimi bylo možné se přihlásit i na střední všeobecně vzdělávací školu (SVVŠ) s tříletým studiem. Když v roce 1972 nastupoval na Právnickou fakultu Univerzity Karlovy, nastupoval do řádného pětiletého studia, které bylo zkráceno na čtyřleté až od roku 1973 (1974). Pokud tedy studoval od roku 1968 do roku 1977, bylo tomu vždy v řádném studiu, bez jakýchkoliv prodloužení, žádný z ročníků neopakoval a studia zakončil v předepsaném termínu.
3. Žalobce má za to, že napadené rozhodnutí je v rozporu se zásadou rovnosti a práva na spravedlivé řízení znevýhodňovat ty studující, kteří si vybrali, a to v souladu s platnými studijními předpisy, studium na gymnáziu, tehdy první čtyřleté, oproti studiu na SVVŠ, tehdy v posledním tříletém ročníku, kteří studovali vysokou školu v době trvání pěti let, jak toto v uvedené době platilo, oproti těm, kteří ji počali studovat o dva roky později, tedy v době zkráceného studia, tehdy již čtyřletého. Z uvedeného důvodu žádal, aby mu doba studia byla započtena jako celek, a to až do 15. září 1977, kdy řádně na Právnické fakultě Univerzity Karlovy zakončil studia státní závěrečnou zkouškou.
4. Když danou problematiku konzultoval s kolegou, bývalým spolužákem stejného ročníku, datum narození koncem roku 1952, bylo mu sděleno, že jemu byla započtena celá doba studia, zřejmě ovšem z toho důvodu, že na jeho straně došlo k zápočtu jeho pracovní činnosti během ní. Vzhledem k tomu, že s uvedeným původně žalobce nekalkuloval, poukazuje na to, že byl fakticky celou dobu studií zaměstnán na různé dohody o pracovní činnosti, z nichž uvádí pouze ty dohledatelné v mzdové evidenci. V rámci žaloby předložil žádosti o potvrzení doby výkonu pracovní činnosti v období 1968 – 1973 adresované DP hl.m. Prahy a společnosti ENERGOVOD. Podáním ze dne 15. 9. 2019 předložil žalobce prohlášení spolužáka, dle kterého byl žalobce zaměstnán v období let 1970 – 1976 jako průvodčí, sanitář a montážní dělník.
5. Žalovaná navrhla zamítnutí žaloby a odkázala na § 13 odst. 2 ZDP, dle kterého se za náhradní dobu pojištění se považuje též doba studia získaná před 1. lednem 1996 podle předpisů platných před tímto dnem, a to po dobu prvních šesti let tohoto studia po dosažení věku 18 let. Žalovaná v souladu s tímto ustanovením omezila zápočet doby studia na vysoké škole jen do 21. 9. 1976 pro naplnění zákonných 6 roků doby studia po dosažení 18. let věku.
6. Doba studia žalobce na střední škole (Gymnázium v Praze 5) od 1. 9. 1968 do 31. 5. 1972 byla v plném rozsahu zohledněna v celkové době pojištění. Doba studia na střední škole byla započítána od 1. 9. 1968 do 21. 9. 1970 jako doba do 18 let věku (věku 18 let dosáhl žalobce dnem X. 1970) a od 22. 9. 1970 do 21. 9. 1976 jako studium – náhradní doba pojištění. Doba studia na střední škole se plně zohledňuje v celkové době pojištění, protože nepřesahuje zákonem o důchodovém pojištění stanovených 6 roků studia na střední škole a na vysoké škole po dosažení 18 let věku žalobce. Dále žalobce studoval na Právnické fakultě Univerzity Karlovy v Praze v letech 1972 až 1977. Doba studia na vysoké škole byla započítána žalobci do celkové doby pojištění jen do 21. 9. 1976. Žalobce má nárok na zápočet celých 6 roků doby studia na střední škole a na vysoké škole po dosažení svých 18

let, neboť $6 \times 365 = 2\,191$ dnů. Celkových 2 191 dnů maximální možné doby studia střední školy a na vysoké škole po dosažení 18. roků věku žalobce získal toliko do data 21. 9. 1976.

7. Žalovaná se neztotožňuje s tvrzením žalobce, že parametry pro zápočet náhradní doby jsou v rozporu se zásadami rovnosti a práva na spravedlivé řízení. Parametry pro zápočet náhradní doby pojištění stanovuje ZDP a žalovaná tento zákon aplikuje. Je záležitostí zákonodárců, jak budou tyto parametry nastaveny. V průběhu nyní již ukončeného správního řízení neměla žalovaná žádné informace o údajném žalobcově zaměstnání v průběhu jeho studií. Žalovaná se teprve ze žaloby dozvěděla, že se žalobce obrátil na jeho údajné tehdejší zaměstnavatele. Nelze předvídat, zda by prokázání těchto zaměstnání nějakým způsobem ovlivnilo daná rozhodnutí, ale za stavu, tak jak byl zjištěn ve správním řízení, žalovaná trvá na svém rozhodnutí.
8. Městský soud v Praze přezkoumal dle § 75 s. ř. s. napadené rozhodnutí a jemu předcházející řízení v mezích žalobou uplatněných žalobních bodů a vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Po zhodnocení uvedených skutečností dospěl soud k závěru, že žaloba nebyla podána důvodně.
9. Soud nevyhověl žádosti žalobce o odročení jednání dne 14. 7. 2021 z důvodu pobytu žalobce v zahraničí, neboť termín jednání byl se žalobcem předem sjednán. Soud by jinak přesto vyhověl žádosti o odročení, avšak, jak dále uvedeno, jedná se o zcela nedůvodnou žalobu a s ohledem na zásadu koncentrace řízení dle s. ř. s. soud neshledal újmu na právech žalobce, pokud jednal v jeho nepřítomnosti, aniž by prováděl žalobou navržené důkazy. Další rozhodnou okolností byla délka řízení a kolize správního spisu s jinou věcí žalobce pod sp. zn. 4 Ad 27/2020, o které již soud rozhodl rozsudkem, proti kterému podal žalobce kasační stížnost (sp. zn. 4 Ads 197/2021).
10. Námitku žalobce ohledně nepřiměřenosti aplikace § 13 odst. 2 ZDP, resp. jeho protiústavnosti soud důvodnou neshledal. Soud odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 9 Ads 375/2018 - 38 ze dne 12. 12. 2019, dle kterého „*K vlastnímu výkladu citovaného ustanovení zákona krajský soud v napadeném rozsudku správně uvedl, že stanovení konkrétních podmínek pro vznik nároku na starobní důchod, včetně způsobu určení jeho výše, spadá do dispozice zákonodárce, který tyto podmínky může novou právní úpravou měnit i v neprospěch pojištěnců, neboť v opačném případě by nemohl reagovat na aktuální společenské, ekonomické či sociální poměry, a neměl by tak nástroje pro udržení funkčnosti systému důchodového pojištění (zabezpečení). Tímto způsobem ostatně zákonodárce několikrát v minulosti postupoval (např. při stanovení pozdějšího důchodového věku, delší doby pojištění potřebné pro vznik nároku na starobní důchod, jakož i při redukci náhradních dob pojištění či jejich méně výhodného zápočtu pro účely stanovení procentní výměry starobního důchodu), přičemž i v současnosti je nastavení konkrétních podmínek důchodového systému předmětem neustálého vývoje a posuzování.*“
11. V tomto rozsudku soud dále odkázal na další dřívější závěry: „*Zákonodárce tak může přistoupit ke stanovení přísnějších podmínek pro vznik nároku na důchod či jeho výši, avšak jak Nejvyšší správní soud připomněl již v rozsudku ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 Ads 13/2010 - 80, ústavnost § 13 odst. 2, věty druhé, zákona o důchodovém pojištění (ve znění novely provedené zákonem č. 425/2003 Sb.) by „mohla být zpochybněna pouze v případě, kdyby v něm obsažená změna týkající se hodnocení doby studia, která jde k tíži pojištěnců, byla svévolná, neracionální, neodůvodněná či diskriminační. (...) Takovým způsobem však na uvedenou změnu právní*

úpravy nelze nazírat. Ta totiž byla schválena za účelem sjednocení hodnocení doby studia pro účely důchodového pojištění, které doposud bylo posuzováno rozdílně v závislosti na tom, ve kterém období studium probíhalo. Dále byla uvedená právní úprava odůvodněna nutností postupně snižovat rozsah náhradních dob pojištění hodnocených pro účely důchodového pojištění, za které se neodvádí pojistné, a to v zájmu zajištění stabilizace systému důchodového pojištění“.

12. *„Nejvyšší správní soud tak v citovaném rozsudku č. j. 4 Ads 13/2010 - 80 dovedl, že důvody, které vedly zákonodárce ke změně hodnocení doby studia, lze považovat za legitimní, racionální a odůvodněné. Nejedná se navíc o důvody, které by stěžovateli ztěžovaly možnost získat potřebnou dobu pojištění, neboť šestiletá doba studia po dosažení věku 18 let je zpravidla dobou dostatečně dlouhou k tomu, aby pojištěnec mohl soustavnou přípravu na budoucí povolání řádně ukončit. Zároveň Nejvyšší správní soud v uvedeném rozsudku dospěl k závěru, od kterého nemá důvod se odchýlit ani v nyní projednávané věci (a tedy věc nepředkládal rozšířenému senátu), že tyto důvody nejsou diskriminační, neboť započítání tolika šesti let studia po dosažení 18 let věku se bez výjimky uplatní na všechny žadatele o starobní důchod bez ohledu na to, zda studovali před účinností zákona o důchodovém pojištění nebo až po ní. Za diskriminační tak nelze pokládat skutečnost, že dobu studia, kdy se pojištěnci fakticky nepodíleli na financování systému důchodového pojištění (zabezpečení), a kdy tak za ně činil stát, nelze započítat do doby pojištění v plném rozsahu. Právě v této skutečnosti lze naopak spatřovat legitimní a racionální důvod pro omezování rozsahu náhradních dob, neboť takové opatření má za následek snížení znevýhodnění osob, které do systému důchodového pojištění (zabezpečení) ve větší míře svými odvody přispívaly.“*
13. *Ústavní stížnost proti citovanému rozsudku byla odmítnuta usnesením Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 341/2020. Podle Ústavního soudu „s sebou takřka každý systém sociálního zabezpečení nese upřednostnění určitých skupin obyvatelstva a není jeho úkolem posuzovat vhodnost či koncepčnost důchodové politiky, nemá-li taková právní úprava na adresáty "rdousící" účinek či neporušuje-li právo na rovné zacházení. Zákonná úprava zvýhodňující jednu kategorii osob proti jiným sama o sobě nemůže být označena za porušující princip rovnosti, jestliže se zakládá na objektivních a rozumných důvodech. Zákonodárce v oblasti sociálních práv disponuje mnohem větším prostorem k uplatnění představy o přípustných mezích faktické nerovnosti (než v právech občanských a politických) a Ústavní soud vymezuje pouze nepřekročitelné hranice. Právní úprava tak z ústavněprávního pohledu nemusí být nutně nejlepší, nejvhodnější, nejúčinnější či nejmoudřejší ... Rovněž způsob, jakým se zákonodárce rozhodl tohoto cíle dosáhnout, nepovažuje Ústavní soud za svévolný ani diskriminační. O diskriminaci zakázanou dle čl. 3 odst. 1 Listiny se jedná v případech, kdy dochází k vyčlenění srovnatelného jednotlivce nebo skupiny ze zakázaného (podezřelého) důvodu, takové vyčlenění je jednotlivci k tíži a současně nesleduje legitimní cíl, resp. ve vztahu k cíli není přiměřené ... Pokud tedy Ústavní soud v daném rozlišení nespasil žádné podezřelé kritérium, k porušení práva na rovné zacházení podle čl. 1 Listiny by potom mohlo dojít jedině tehdy, jevílo by se zákonodárcem stanovené rozdělení jako svévolné, neobjektivní a iracionální. V projednávaném případě jsou však podmínky stanovené v § 13 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění dostatečně obecně a dopadají na všechny pojištěnce narozené po 31. 8. příslušného kalendářního roku. Nutno k tomu navíc podotknout, že **dle současného stavu právní úpravy už studium samo o sobě účast na důchodovém pojištění vůbec nezakládá.** Rozlišování mezi jednotlivci v závislosti na tom, zda se v příslušném kalendářním roce narodili do konce srpna, nebo až později, a kdy tedy nastoupili k povinné školní docházce, není založeno na žádném z výslovně vyjmenovaných podezřelých kritérií, a svou závažností s nimi ani není srovnatelné. Navíc je třeba přihlídnout k*

tomu, že jde o právní úpravu v oblasti důchodového pojištění, která s ohledem na čl. 40 odst. 1 Listiny poskytuje zákonodárci vysokou míru diskrece - nemusí být nutně nejlepší, nejvhodnější, nejúčinnější či nejmoudřejší. V tomto směru napadená úprava a její výklad ze strany obecných soudů ob stojí - podstata stěžovatelovy argumentace se totiž týká právě toho, že zákonodárce mohl zvolit úpravu, která by dle stěžovatele byla vhodnější, účinnější či lepší, což však Ústavnímu soudu nepřísluší hodnotit. Intenzita rozdílného zacházení tedy nedosahuje rozměru, který by zakládal důvod pochybovat o jeho ústavnosti.“

14. Soud má za to, že § 13 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění bylo žalovanou interpretováno a aplikováno ústavně konformním způsobem, dané ustanovení není vůči žalobci nijak diskriminační. Soud neshledává žádné okolnosti, které by měly vést k odlišnému posouzení věci žalobce od jiných pojištěnců, kteří shodně jako žalobce studovali v rozhodné době déle než 6 let po dosažení 18. roku věku. V argumentaci soud odkazuje na výše uvedenou judikaturu.
15. Doba studia na střední škole byla započítána od 1. 9. 1968 do 21. 9. 1970 jako doba do 18 let věku. Doba studia na vysoké škole byla započítána žalobci do celkové doby pojištění jen do 21. 9. 1976. Žalobce má nárok na zápočet celých 6 roků doby studia na střední škole a na vysoké škole po dosažení svých 18 let, neboť 6 krát 365 se rovná 2 191 dnů. Celkových 2 191 dnů maximální možné doby studia střední školy a na vysoké škole po dosažení 18 roků věku žalobce získal toliko do data 21. 9. 1976. Žalovaná tak v souladu s ustanovením § 13 odst. 2 zákona ZDP omezila zápočet doby studia na vysoké škole jen do 21. 9. 1976 pro naplnění zákonných 6 roků doby studia po dosažení 18. let věku. Námitka žalobce proto není důvodná.
16. Co se týče namítky odlišného započtení doby pojištění spolužáka žalobce, samotná žaloba obsahuje rozhodnou okolnost. Tedy že jeho spolužák prokázal dobu pojištění během studia při výkonu pracovní činnosti. Což však žalobce ve správním řízení neučinil, přestože ve správním rozhodnutí I. stupně byl poučen o možnosti předložit doklady o zaměstnání k novému posouzení. Zároveň byl poučen i během soudního řízení s odkazem na konkrétní ustanovení ZDP (výzva soudu ze dne 15. 6. 2018). Řízení dle s. ř. s. není pokračováním správního řízení, jde toliko o řízení přezkumné, kdy je soud vázán právním i skutkovým stavem ke dni rozhodování správního orgánu (§ 75 s. ř. s.). Proto soud zamítl návrh žalobce na provedení výslechu navržených svědků a provedení důkazu čestným prohlášením spolužáka žalobce, neboť ve správním řízení žalobce neuvedl a tudíž ani neprokázal, že v rozhodné době byl zaměstnán, tedy i pojištěn. Navržené důkazy tak měly prokázat skutečnost, která nebyla a ani nemohla být předmětem správního řízení. Žalovaná proto nebyla povinna se zabývat skutečností, která nebyla žalobcem namítnuta a ani nevyplývala z obsahu správního spisu. Pokud žalobce ve správním řízení netvrdil, čímž ani neprokázal, že i po uplynutí 6 let po dosažení 18. roku věku byl zaměstnán (pojištěn), nebylo možné v rozporu s § 13 odst. 2 ZDP přihlídnout k době následného studia.
17. Soud na základě uvedeného neshledal žádnou z námitek důvodnou, proto žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.
18. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce neměl úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží a žalované žádné náklady řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze dne 14. 7. 2021

Mgr. Kamil Tojner v. r.
soudce